

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase, soudce Jana Kratochvíla a soudkyně Jitky Zavřelové ve věci žalobce: **Mgr. M. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, se sídlem Na Františku 32, Praha 1, za účasti: Elektrárna Dukovany II., a.s., se sídlem Duhová 2, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu ze dne 2. 3. 2026, čj. MPO25793/2026, o vyloučení soudkyně Městského soudu v Praze Petry Kamínkové z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 A 28/2026,

t a k t o :

Soudkyně Městského soudu v Praze Petra Kamínková je **v y l o u č e n a** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 A 28/2026.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský soud v Praze pod sp. zn. 3 A 28/2026 projednává žalobu, ve které žalobce namítá nezákonnost rozhodnutí žalovaného a ministra průmyslu a obchodu, kterými mu nebyla poskytnuta informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Po seznámení s obsahem spisu soudkyně Petra Kamínková, jako soudkyně třetího senátu příslušného dle platného rozvrhu práce městského soudu k projednání a rozhodnutí této věci, sdělila místopředsedovi městského soudu skutečnosti, jež dle jejího názoru představují důvody pro její vyloučení z projednávání a rozhodnutí této věci.

[2] Konkrétně uvedla, že žalobce je dlouholetým přítelem jejích rodičů. Žalobce je též advokátem, který jí osobně i jejím rodičům opakovaně pomohl v mnoha právních věcech. Zastupoval soudkyni při koupi bytu v loňském roce a i v tomto roce s ním konzultovala otázky soukromého práva. Velmi si žalobce váží pro jeho odbornost a srdečnost.

[3] Místopředseda městského soudu důvody podjatosti neshledal a proto podle § 8 odst. 3 *in fine* soudního řádu správního předložil posouzení otázky podjatosti Nejvyššímu správnímu soudu.

[4] Podle ustanovení § 8 odst. 1 soudního řádu správního jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.

[5] Judikatura Ústavního soudu zdůrazňuje, že právo na nestranného soudce je neodmyslitelnou součástí práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát. Rovněž Evropský soud pro lidská práva pokládá nestrannost soudců za jednu z nezbytných podmínek toho, aby soudy požívaly důvěry veřejnosti, což je v demokratické společnosti nezbytné. V tomto ohledu může mít i zdání jistou důležitost, neboť je v sázce důvěra, kterou soudy v demokratické společnosti musí u veřejnosti vzbuzovat (nález sp. zn. I. ÚS 1965/15 ze dne 27. 1. 2016, body 22-23 a 28 s dalšími odkazy).

[6] Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení a jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli, nýbrž to, zda reálně existují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci nezaujatý vztah (rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2005, čj. 4 As 14/2004-70). Subjektivní hledisko o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (srov. nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[7] Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou (nález sp. zn. II. ÚS 741/21 ze dne 2. 8. 2021 (N 136/107 SbNU 125), bod 15). Tomu odpovídá i dikce výše citovaného § 8 odst. 1 soudního řádu správního, které hovoří nikoli striktně o nedostatku nestrannosti jako důvodu pro vyloučení soudce, ale o důvodech pochybovat o jeho nepodjatosti.

[8] Soudcův poměr k účastníkům či k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, tj. vztahem přátelským (či naopak vzájemně nepřátelským), může jít také o vztah ekonomické závislosti (usnesení NSS ze dne 25. 3. 2015, čj. Nao 90/2015-17). Důvod podjatosti v těchto případech nastane i za situace, kdy se tento vztah navenek nijak neprojevuje (usnesení NSS ze dne 29. 7. 2021, čj. Nao 150/2021-40). Pokud však vztah soudce k dané věci nedosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude schopen nezávisle a nestranně rozhodovat, je u osobnosti soudce třeba vycházet z premisy, že „se jedná o profesionála, který dokáže oddělit svoje soukromé zájmy od rozhodovací činnosti, na které se podílí, a u něhož je vždy na prvním místě respektování profesní a osobní cti“ (usnesení NSS ze dne 11. 6. 2010, čj. Nao 46/2010-78).

[9] V nyní posuzované věci lze úvodem s místopředsedou městského soudu souhlasit, že soudkyně mohla být ve svém oznámení konkrétnější. Měla podrobněji popsat četnost

pokračování

kontaktů mezi ní a žalobcem, respektive mezi žalobcem a jejími rodiči. O vztahu mezi žalobcem a jejími rodiči soudkyně pouze velmi obecně zmiňuje mnoholeté přátelství. O intenzitě tohoto přátelství však již nehovoří. Nicméně i na podkladě těchto relativně kusých informací Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody pochybovat o nepodjatosti soudkyně ve smyslu § 8 odst. 1 soudního řádu správního jsou v této věci dány.

[10] Z prohlášení soudkyně Petry Kamínkové vyplynulo, že má k žalobci vztah. Z vyjádření je patrné, že nejde čistě o vztah profesionální, tedy že žalobce soudkyni právně zastupoval a poskytuje ji právní rady, ale jde již o vztah přátelský. To vyplývá z relativně častých kontaktů a vyjádření, že si žalobce váží pro jeho srdečnost. Na druhou stranu z vyjádření soudkyně nevyplývá, že by přátelský vztah k žalobci byl velmi blízký. Vztah tedy není natolik intenzivní, jak jej Nejvyšší správní soud vyložil například v usnesení ze dne 21. 10. 2020, čj. Nao 114/2020-20, na které poukazuje místopředseda městského soudu. Nejvyšší správní soud má však za to, že oproti tomuto rozhodnutí je v této věci zásadní rozdíl. Citované rozhodnutí se týkalo vztahu mezi soudcem a zástupcem účastníka řízení. V této věci jde však o vztah mezi soudkyní a přímo účastníkem řízení.

[11] V obecné rovině existují tři základní typy vztahů, z důvodu kterých mohou být založeny pochybnosti o nestrannosti soudce, a to vztah k věci samé, účastníkům řízení nebo jejich zástupcům. Ústavní soud ve své vlastní rozhodovací praxi o vyloučení soudců opakovaně uvedl, že výčet těchto vztahů má sestupnou tendenci co do potenciálu vztahu založit podjatost soudce či zdání podjatosti a je zapotřebí tyto vztahy náležitě rozlišit. Vztah k projednávané věci je vztahem s největším potenciálem založit podjatost soudce, a ten proto zpravidla bude vyloučen z jejího projednání a rozhodování, což je projevem právní zásady *nemo iudex in causa sua*, tedy nikdo nemůže být soudcem ve vlastní věci. Poměr k účastníkům řízení, má již potenciál založit podjatost či pochybnosti o nepodjatosti důvodem menší a případy, kdy soudce i přes určitý vztah k účastníku řízení nebyl nutně shledán podjatým, budou častější. Poměr k zástupcům účastníků má pak potenciál založit podjatost či pochybnost o nepodjatosti soudce ze všech vztahů ve výčtu nejmenší a k vyloučení soudce na základě vztahu k právnímu zástupci jedné ze stran je zapotřebí přistupovat obezřetně a zdrženlivě. Právní zástupci jsou totiž profesionálové, kteří v této roli vystupují v rámci výkonu svého povolání a jejich vztah k věci a zastupovanému účastníku je tak zpravidla pouze profesní povahy, nikoli povahy osobní (usnesení sp. zn. II. ÚS 808/13 ze dne 26. 8. 2014, body 13-14; či usnesení sp. zn. I. ÚS 3150/21 ze dne 17. 3. 2022, bod 8).

[12] Nejvyšší správní soud má tak za to, že intenzita vztahů mezi soudkyní a žalobcem v této věci, byť by spíše nebyla dostatečná, kdyby šlo o zástupce účastníka, má již podstatně větší váhu pro posouzení podjatosti, když jde přímo o žalobce. Tedy osobu, která má na výsledku řízení vlastní zájem. Zde již pro pochybnosti o nepodjatosti není třeba, aby šlo o blízké přátele, které se pravidelně navštěvují, tráví spolu volný čas, dovolené atd. Zde postačuje běžné přátelství, u kterého nejsou kontakty pouze sporadické či historické. Z vyjádření soudkyně v této věci vyplývá, že se žalobcem byla opakovaně v kontaktu i v tomto roce.

[13] V této věci nelze ani pominout vztah mezi žalobcem a rodiči soudkyně, byť jde o vazbu nepřímou. Lze totiž očekávat, že soudkyně má úzkou vazbu se svými rodiči, které již pojí blízký vztah se žalobcem.

[14] Za relevantní Nejvyšší správní soud považuje také skutečnost, že soudkyně ve svém oznámení neuvedla, že se sama subjektivně necítí být podjatá. Je běžné, že soudci v těchto oznámeních uvádějí, že samy se subjektivně podjati být necítí, chtějí však upozornit na některé objektivní okolnosti, které by mohly zavdávat důvody pochybovat o jejich nepodjatosti. Tyto poté předkládají předsedovi soudu, aby o nich bylo rozhodnuto, zda skutečně představují takové důvody, které dle zákona zakládají podjatost soudce. V nyní posuzované věci z oznámení soudkyně lze tak dovodit spíše opak, že sama soudkyně se subjektivně cítí být podjatou. Tato okolnost je další indicií, která svědčí spíše pro závěr, že jsou tu skutečné pochybnosti, že soudkyně by tuto věc rozhodovala zcela nestranně.

[15] Podle Nejvyššího správního soudu jsou tedy v této věci dány dostatečně závažné objektivní důvody pochybovat o nepodjatosti soudkyně. Je opět třeba zdůraznit, že při tomto posuzování je zásadní otázka důvěry, kterou soudy v demokratické společnosti musí u veřejnosti vzbuzovat. Pokud rodiče soudkyně pojí dlouholeté přátelství s účastníkem řízení a sama soudkyně s ním má časté, byť spíše profesionální styky, tak veřejnost může objektivně nabýt přesvědčení, že taková soudkyně nebude o věci rozhodovat zcela nestranně.

[16] Existují zde tedy okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudkyně určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Za této situace dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že soudkyně Petrou Kamínkovou popsané skutečnosti naplňují důvody pro její vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 A 28/2026 ve smyslu § 8 odst. 1 soudního řádu správního.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 7. května 2026

Tomáš Foltas
předseda senátu